ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ № 18 БЮЛЛЕТЕНІ

2025 ж. 02 мамыр, жұма

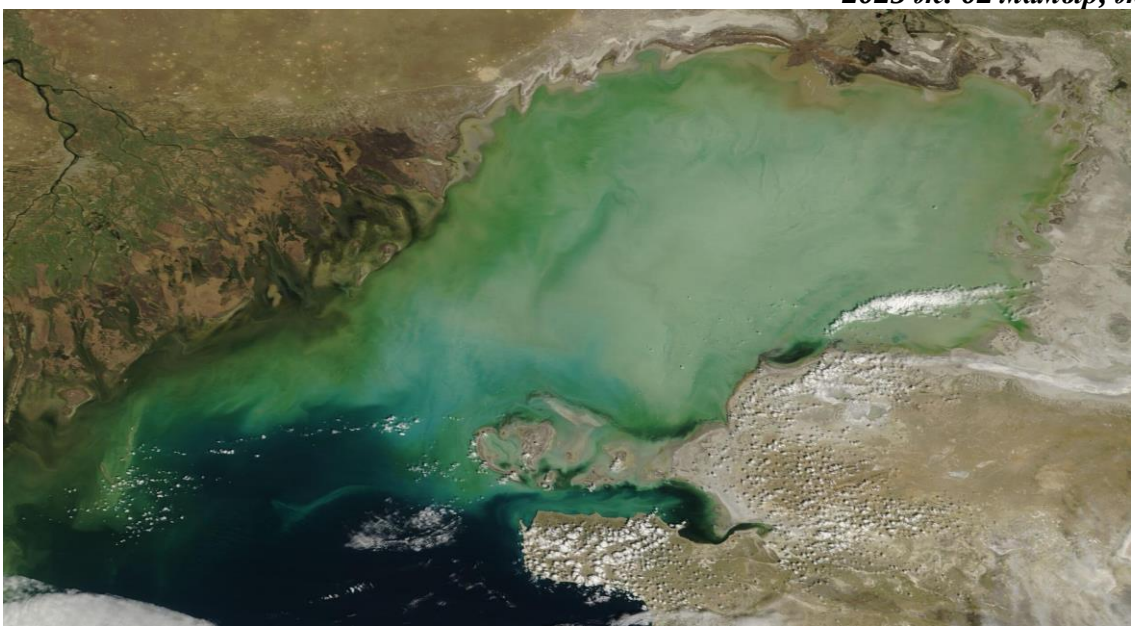

1-сурет. 2025 ж. 29 сәуірдегі ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің NASA/GSFC фотосуреті

2025 Ж.01 – 06 МАМЫР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ ЖӘНЕ ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

01 – 06 мамыр аралығында теңіз деңгейінің минус 29,44 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,98 м-ден минус 29,75 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Саура, Құрық, Фетисово, Ақтау және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары **күтілмейді,** теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**

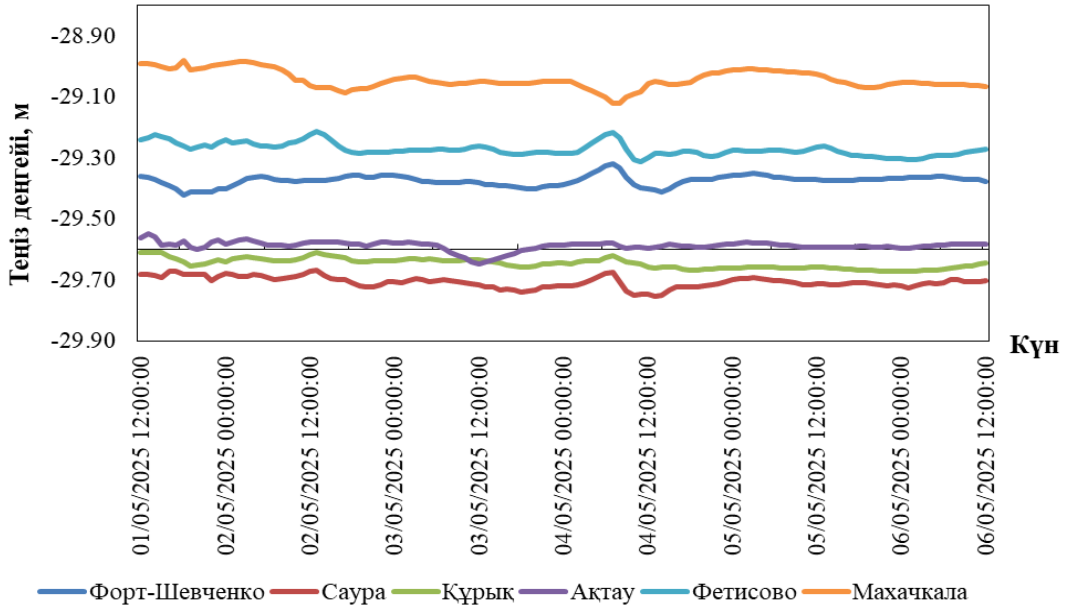

2-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

2025 Ж. 01 – 06 МАМЫР АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

Қарасытырлған уақыт аралығында теңіз деңгейінің минус 28,87 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,16 м-ден минус 29,48 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Пешной, Құлалы, Тюлений және Жанбай аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары **күтілмейді,** теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**

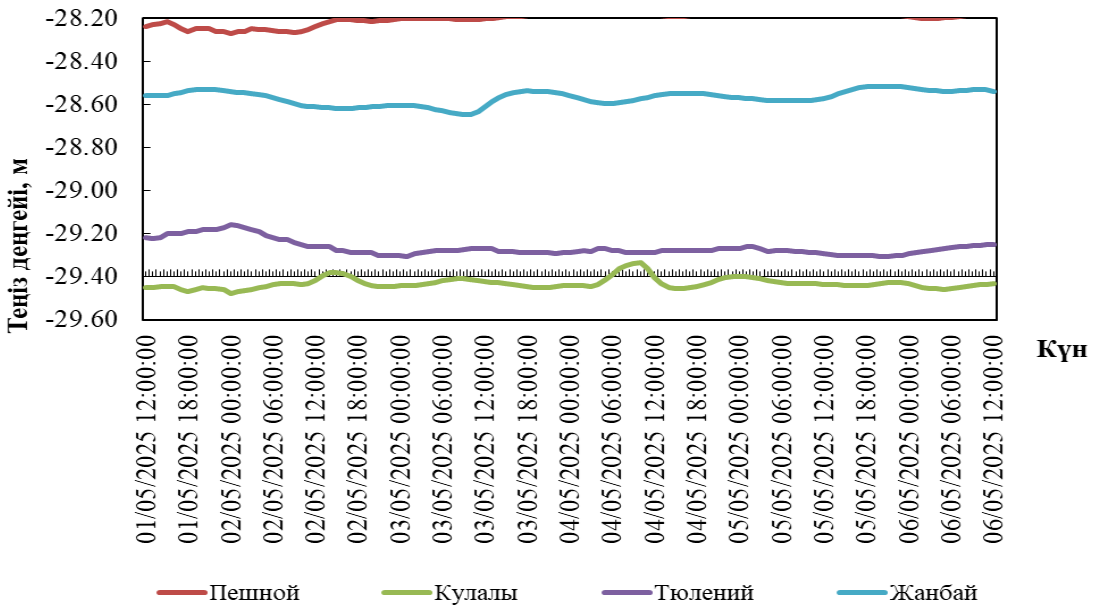

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАМАЛЫ МӘНДЕРІ

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Орта Каспий					
Форт Шевченко	**-132 (-29,32)**	04/05/2025 07:00:00	**-142 (-29,42)**	01/05/2025 18:00:00	**-137 (-29,37)**
Саура	**-167 (-29,67)**	02/05/2025 13:00:00	**-175 (-29,75)**	04/05/2025 13:00:00	**-171 (-29,71)**
Құрық	**-161 (-29,61)**	02/05/2025 13:00:00	**-167 (-29,67)**	06/05/2025 01:00:00	**-164 (-29,64)**
Ақтау	**-155 (-29,55)**	01/05/2025 13:00:00	**-165 (-29,65)**	03/05/2025 12:00:00	**-159 (-29,59)**
Фетисово	**-121 (-29,21)**	02/05/2025 13:00:00	**-131 (-29,31)**	04/05/2025 11:00:00	**-127 (-29,27)**
Махачкала	**-98 (-28,98)**	01/05/2025 18:00:00	**-112 (-29,12)**	04/05/2025 07:00:00	**-104 (-29,04)**
Солтүстік Каспий					
Пешной	**-16 (-28,16)**	05/05/2025 16:00:00	**-27 (-28,27)**	02/05/2025 00:00:00	**-20 (-28,20)**
Кулалы	**-134 (-29,34)**	04/05/2025 10:00:00	**-148 (-29,48)**	02/05/2025 00:00:00	**-143 (-29,43)**
Тюлений	**-116 (-29,16)**	02/05/2025 00:00:00	**-130 (-29,30)**	05/05/2025 20:00:00	**-127 (-29,27)**
Жанбай	**-52 (-28,52)**	05/05/2025 20:00:00	**-65 (-28,65)**	03/05/2025 09:00:00	**-57 (-28,57)**

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

2025 Ж. 24 – 30 СӘУІР АРАЛЫҒЫНДАҒЫ ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,90 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,25 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,54 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Рогидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,31 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,99 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,58 м-ге сәйкес келді.

СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ

	Көтерілу/Төмендеу, см	**Сипаттамасы*** **	**Салдары**
Желкөтерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

**Есептік сипаттамалар "Қазгидромет" РМК-да Каспий теңізінің жағдайына бейімделген Mike 21 Flow Model моделінің гидродинамикалық модулін пайдалану кезінде алынды. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.*

***Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.*

****Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешной деректері бойынша жасалған.*

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізінің гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел.: 279-83-12
e-mail: ugmikm@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде «Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.